

דכיון שזוה הפריש בזמן שהיה צריך להביא לא הויה כדיעבד. ודעת הבבלי דדבר דמהני רק כדיעבד, לא יועיל כשנעשה הדבר באופן ולמטרה דלכתחלה עכ"ד ודפח"ח.

★ ★

בגמ': שאין לעוף פדיון.

במשנה ריש פ"ב דמנחות תנן דעוף ועצים ולבונה וכלי שרת אין להם פדיון, שלא נאמר אלא בהמה [בפרשה של פדיון]. (וכ"כ רש"י כאן). וברש"ש שם העיר ל"ל יהי פדיון אף בעוף, דהרי מצינו פדיון לאו דוקא בבהמה, שהרי המנחות, כל זמן שלא קדשו בכלי יש להם פדיון, ואם כן עופות שנחסר בהם אבר, מנ"ל שאין להם פדיון?

והרמב"ם (בפ"ו מהל' איסורי מזבח ה"ד) כתב הטעם דכיון דאינו בהעמדה אינו בהערכה, שנאמר והעמיד והעריך. ותמה הרש"ש שמנ"ל דעופות אינם בהעמדה.

ולכן כתב הרש"ש דהטעם הוא, דכיון דכל עבודות העוף הוא בגופו של כהן, דהיינו המליקה והמיצוי וההזאה, נעשו קדושת הגוף תיכף ומיד, ואחרי שיש קדושת הגוף נקדשו לענין שאין להם פדיון, וע"ש עוד בתוס' יום טוב ובתפארת ישראל בועז (אות ב') מה שהאריכו בזה.

★ ★

בחזון איש (פרה ג' ז') כתב דאין פדיון לבהמה רק בבעל מום, אבל בשאר פסולין, אינו נפדה, ומשו"ה עוף אין לו פדיון, דאין תמות וזכרות בעופות, ואין בו כלל פסול דבעל מום, ומחוסר אחר דפסול בעוף - פסול אחר הוא, ולא פסול דבעל מום, ומשו"ה אין העוף נפדה.

★ ★

בגמ': ואצטריך למיכתב מחטאתו גבי כשבה או שעירה וכו'. אבל עשירות האיפה דלאו מיני דמים נינהו וכו' לא מייתי עשירות האיפה וכו'.

והקשה הרש"ש, איך יכולין לומר סברא כזאת, הלא קיימ"ל בסוף מס' נגעים דמצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא, וא"כ למה יפסיד המטמא מקדש דמי עשירות האיפה בחנם, הלא יותר טוב לו להקריב קן מהמעות שהפריש כבר, ותבוא עליו ברכה ע"כ.

וכתב חכ"א בקובץ כרם שלמה (שנה ט' קו' ה' ע' מד): כנראה נעלמו מהרש"ש דברי החינוך בפ' ויקרא (מצוה קכ"ג) שאם עני הביא קרבן עשיר לא יצא ידי חובתו. דלפי"ז אין מקום לתמיהתו.

ובעיקר דינו של החינוך, דעני אין יכול להביא קרבן עשיר, דלכאורה הוא נגד משנה מפורשת בשילהי נגעים, ע"י בשפת אמת על יומא (דף מ"א) שכתב לחלק בטוב טעם בין מצורע למטמא מקדש, דרק במצורע אמרינן עני שהביא קרבן עשיר יצא, ואין ללמוד מטמא מקדש ממנו כמו שחשב הרש"ש ע"כ.

★ ★

בגמ': דאמר ר"א מטמא מקדש עשיר שהפריש קן לכבשתו וכו'.

וכתב בשיטמ"ק דמש"ה לא אמרינן מיגו דנחית ל"י קדושת דמים נחתא ל"י קדושת הגוף וכמו במפריש נקבה לאשם, דבהמה גם קדושת הגוף שיש בה הוי כעין קדושת דמים דיש לה פדיון ע"י מום, משא"כ בעוף עם תחול קדושת דמים שוב אין לו פדיון עיי"ש, ובאבני נזר (סי' שלא) כיון בזה מדעתי דנפשי עיי"ש.

וכתב הגאון ר' אברהם לופטביר זצ"ל בזרע אברהם (סי' ע' אות ו'): אבל קשה לי מהא דתמורה (דף יז.) המקדיש את הטריפה צריכה מום קבוע לפדות עליו, ובשיטה מקובצת שם הגירסא דמיגו דנחתא על"י קדושת דמים נחתא על"י קדושת הגוף, והא שם אם נחתא עליו קדושת הגוף שוב לא מהני פדיון, דהא אין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים, ואדרבא, אם לא יהי עליו רק קדושת דמים יהי מועיל פדיון וכמו במקדיש נבלה ואכמ"ל ע"כ.

דף כ"ח ע"א

בגמ': והא"ר אלעזר א"ר אושעיו, מטמא מקדש עשיר שהביא קרבן עני לא יצא וכו'.

בספר דרך שיחה (ח"ב ע' קלה) כותב: החינוך (מצוה קכ"ג) כתב שעני שהביא כעשיר לא יצא יד"ח, ובספר מנ"ח (שם סק"א) כ' שכבר תמה בהגהות מל"מ שמשנה מפורשת היא בסוף נגעים לא כן, והר"ש כתב שם שאף לכתחילה יכול להביא כן ותע"ב, ושכן הוא ברמב"ם. ופ"א ישבו עם ה"אמרי אמת" ודנו בזה, ולפני שעזב אמר שצדקו דברי החינוך, כי מה עם העולה?